

๙๐๑.

รับ 430

รับ 22 ม.ค. 52

๙. ๕๐ ๕.

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๖๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง
องค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๓๒๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน
๒๕๕๑ และ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๓๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี
ส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา
(๒) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.
ที่คณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา
(๓) พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

ตามที่คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี ฯพณฯ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี
ได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และให้ส่ง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยให้ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ไปพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอ
สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ตรวจพิจารณาหลักการของร่าง
พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวแล้ว ในเบื้องต้นแล้ว พบว่า

(๑) สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับมีความใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง
กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ตราขึ้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
กฎหมายของประเทศทั้งระบบ และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการ
ยุติธรรม พ.ศ. ตราขึ้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
กระบวนการยุติธรรมซึ่งจะต้องทำงานให้สอดคล้องกัน ในขณะเดียวกันร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ
ยังมีความใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งตราขึ้น
ก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ

ประสานการบริหารงานยุติธรรมของชาติให้เป็นไปโดยสอดคล้องกันและมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณากฎหมายทั้งสามฉบับแล้วยังพบว่ามีความซ้ำซ้อนกันในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่กับองค์กรอิสระอื่นที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน เช่น ศาลยุติธรรม และอัยการ

(๒) การกำหนดให้มีการจัดตั้งหลายหน่วยงานทำให้ขาดการบูรณาการในการปฏิบัติงาน เช่น กรณีที่องค์กรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมต้องการเสนอร่างกฎหมายเพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม จึงเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีตามอำนาจหน้าที่ของตน คณะรัฐมนตรีอาจส่งร่างกฎหมายดังกล่าวไปให้องค์กรปฏิรูปกฎหมายหรือคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็น ซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าในการตรากฎหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

(๓) การแยกองค์กรเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมออกเป็นหลายองค์กรเป็นผลให้แต่ละองค์กรพิจารณางานเฉพาะส่วนของตน ไม่มีการบูรณาการแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมควบคู่กันไป

(๔) การจัดตั้งองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกันหลายองค์กร ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินโดยไม่จำเป็น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้ว เห็นควรรวมหลักการของกฎหมายทั้งสามฉบับเข้าด้วยกันเป็นฉบับเดียว เป็น ร่างพระราชบัญญัติ องค์กรปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. โดยมีหลักการกำหนดให้มีคณะกรรมการ คณะหนึ่ง คือ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และมีคณะอนุกรรมการ สองคณะ คือ คณะอนุกรรมการปฏิรูปกฎหมาย และคณะอนุกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ ให้นำอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ไปกำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมด้วย

อนึ่ง ตามที่มาตรา ๘๑ (๓) และ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม โดยจัดให้มีกฎหมาย เพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย และกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ ซึ่งบทบัญญัติเรื่องการจัดตั้งองค์กรดังกล่าวอยู่ในมาตรา ๘๑ เหมือนกัน แต่ไม่ได้อยู่ในอนุมาตราเดียวกัน กรณีนี้อาจมีข้อพิจารณาว่าจะยกร่างกฎหมายเพื่อรวมสององค์กรเป็นองค์กรเดียวได้หรือไม่ นั้น สำนักงานฯ ขอเรียนว่า ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ที่ออกตามความในมาตรา ๗๘ (๗) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง รวมทั้งจัดให้มี

สภาพพัฒนาการเมืองที่มีความเป็นอิสระ เพื่อติดตามสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และมาตรา ๘๗ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ปรากฏตามเรื่องเสร็จที่ ๗๑๔/๒๕๕๐ นั้น คณะกรรมการฯ ได้นำหลักการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทั้งสองเรื่องมาบัญญัติรวมไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน และได้ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว คือ พระราชบัญญัติสภาพพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑) ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาในเรื่องรูปแบบของการร่างกฎหมายแต่อย่างใด

สำนักงานฯ จึงขอเสนอความเห็นของคณะกรรมการฯ ดังกล่าวข้างต้นเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ความเห็นชอบในการรวมหลักการของร่างพระราชบัญญัติองค์การเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. และพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เข้าด้วยกันเป็นกฎหมายฉบับเดียว

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๔๑๐ และ ๑๔๑๑

(นายเกียรติศักดิ์ ก้องฯ และนางสาวคณิน งามนิจา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๑

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th